

Lausunto Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista

VD/414/00.04.03/2016
HP/TLA/MSI/AMÄ/AVU/SRU/JB

Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi ajantasaistaa Vantaanjokilaakson maisema-alueen rajauksen pääosaltaan Vantaan yleiskaavan mukaiseksi. Vantaan kaupunki esittää rajaukseen tarkistuksen Kivistössä ja vaatimuksen Vantaanjokilaakson aluekuvauksen täydentämisestä.

Ympäristöministeriö pyytää Vantaan kaupungin lausuntoa Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista 15.3.2016 mennessä. Inventointi sisältää maisema-alueiden aluekuvaukset ja niiden rajausehdotukset sekä inventoinnin taustamuistion, jonka liitteenä on suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointilain mukainen ympäristöselostus. Päivitysinventoinnin on tarkoitus korvata valtioneuvoston vuonna 1995 hyväksymä valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointi maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamana viranomaisinventointina.

Vantaan alueella on yksi valtakunnallisesti arvokas maisema-alue: Vantaanjokilaakso. Aluerajaus on käytännössä ollut monin paikoin vanhentunut tai perustelematon jo päätöstä vuonna 1995 tehtäessä, mistä on aiheutunut Vantaan kaavoitukselle lisäselvitystarpeita.

Vantaanjokilaakso ei sisällynyt alkuperäiseen Maisema-aluetyöryhmän mietintöön (Ympäristöministeriö 1993). Se lisättiin valtioneuvoston päätökseen Uudenmaan liiton lausunnon perusteella. Ympäristöministeriö lähetti aluerajauksen kaupungille tiedoksi 1998 jättäessään vahvistamatta osia Tammiston asemakaavasta, vaikka asemakaava oli yleiskaavan 1992 mukainen.

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sisällytettiin valtakunnallisiin alueidenkäytön tavoitteisiin (VAT 2000) vuoden 1995 päätöksen mukaisina. Vantaanjokilaakson aluerajaus on – Pakkalan kohdalta hiukan ajantasaistettuna – tullut kuntakaavoitusta ohjaavaksi Uudenmaan maakuntakaavaan (2004). Yleiskaavaa ei ollut mahdollista laatia vanhentuneen rajauksen mukaisesti ja siksi kaupunkisuunnittelussa laadittiin selvitys (Muukka L., Mäkyne, A.: Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaan kaupunki 2005), joka perustui ajantasaisiin lähtötietoihin ja jossa sovellettiin maisema-aluetyöryhmän alkuperäisiä arvokkaan maisema-alueen kriteereitä. Kulttuurimaisemaselvityksen perusteella Vantaanjokilaakson maisema-alue on rajattu uudelleen Vantaan yleiskaavaan 2007 ja Marja-Vantaan osayleiskaavaan 2006 maisemallisesti ja kyläkuvallisesti arvokkaina alueina. Yleiskaavasta saaduissa viranomaislausunnoissa Vantaanjokilaakson aluerajaus on hyväksytty valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden mukaiseksi ja nyt lausunnolla olevan päivitysinventoinnin aluerajaus onkin pääosaltaan Vantaan yleiskaavan mukainen.

Valmisteltavana olevassa 4. vaihemaakuntakaavassa Vantaanjokilaakson maisema-alue on alkuperäisessä, 1995 päätöksen mukaisessa muodossa, eli Pakkalan ja Tammiston kerrostaloalueet olisivat valtakunnallisesti arvokasta maaseudun kulttuurimaisemaa. Kun valtioneuvosto aikanaan tekee uuden päätöksen maisema-alueista, tullaan sitä soveltamaan maakuntakaavan aluerajauksesta riippumatta ohjeena kuntakaavoitukselle.

Kulttuuriympäristöä arvottaa myös Museoviraston valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventointi (RKY). Inventoinnin päivityksessä vuonna 2009 poistettiin päällekkäisyyksiä maisema-alueiden kanssa, minkä seurauksena rakennusperintöä koskeva tietopohja heikkeni. Vantaanjokilaaksoakin poistettiin päällekkäisyydet lukuun ottamatta Backaksen kartanon RKY-alue. Pakkalassa on nyt yhtä aikaa voimassa ajantasainen ja vanhentunut valtakunnallinen inventointi. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi tulee vihdoin korjaamaan valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet maisemankin osalta ajantasaiseksi. Kuntakaavoituksen näkökulmasta olisi selkeämpää, että valtakunnallisen

Kulttuuriympäristöstrategian 2014–2020 tavoitteiden mukaisesti olisi vain yksi valtakunnallinen kulttuuriympäristöä arvottava inventointi.

Lausunto on laadittu yhteistyössä Vantaan kaupunginmuseon kanssa.

Koko lausunnolla oleva aineisto löytyy osoitteesta:

http://www.ym.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Uutiset/Ymparistoministerio_kuulee_ehdotuksista_%2837446%29

Kaupunkisuunnittelulautakunta 15.2.2016 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle annettavaksi liitteen mukainen lausunto Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 7.3.2016 § 57

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa liitteen mukainen lausunto Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Lausunto Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista
- Liitekartta lausuntoon: Vantaanjokilaakson maisema-alueen rajaukset verrattuna Vantaan yleiskaavaan ja korjausehdotukset
- Lausuntopyyntö Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista
- Ote Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnin selostuksesta: Vantaanjokilaakso

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 09 8392 2745
maisema-arkkitehti Anne Mäkynen, puh. 09 8392 2988
rakennustutkija Anne Vuojolainen puh. 09 8392 9219
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi